

jevy ty neznamenají schválení dědické dohody vůči žalovanému jako spolusmluvci, nýbrž šlo jen o zproštění opatrovníka určitých povinností uložených mu zákonem (§ 262 obč. zák. a § 215 nesp. pat.). Podle hořejších úvah jest uvedenými vadami stíženo také řízení před první stolicí.

Čís. 15771.

Vlastník budovy má zásadně vůči poživateli nárok na pojistnou hodnotu (náhradovou pohledávku), umožňující mu znovu vystavěti zhořelou budovu, dal-li ji poživatel pojistiti proti požáru a je-li podle všeobecných pojistných podmínek požární náhrada zásadně určena k znovu-vystavění pojištěné budovy.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1937, Rv I 471/36.)

Žalobkyně se domáhá zaplacení zažalované částky proto, že žalovaný si tuto částku, která mu bylo vyplacena jako požární náhrada, neprávem zadržuje, ač částka ta patří jí jako vlastníci pojištěné nemovitosti a nikoli žalovanému, který jako poživatel dal nemovitost pojistiti proti požáru. První soud žalobě vyhověl v úvaze, že požární náhrada jest určena jen k znovuzřízení vyhořelých objektů, že k znovuzřízení je povinna žalobkyně, že tudíž požární náhrada patří jí a že žalovaný, který má jen užívání nemovitosti, není k podržení náhrady oprávněn. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nelze se obíratí otázkou, zda pojistná smlouva jest smlouvou ve prospěch osoby třetí podle § 881 obč. zák., poněvadž z ní neodvozuje žalobkyně svůj nárok, nýbrž odvozuje jej ze svého poměru jako vlastnice budov k žalovanému jako poživateli, jenž dal pojistiti budovy proti požáru svým jménem, a jest proto řešiti souzený případ podle ustanovení o služebnosti požívání §§ 509 až 520 obč. zák. Podle § 512 obč. zák. přejímá poživatel všechna břemena, která na věci vázla v době, kdy požívání bylo dovoleno, a spadají na něho všechny řádné a mimořádné dávky, jež z věci jest platiti, pokud se mohou hraditi z užitků braných za poživací doby. A podle § 513 obč. zák. jest poživatel povinen, aby jako dobrý hospodář udržoval služebnou věc v tom stavu, v jakém ji převzal. Nelze proto pochybovati o tom, že povinnosti dobrého hospodáře zahrnují v sobě i povinnost dáti pojistiti služebnou nemovitou věc proti požáru v mezích § 512 obč. zák., neučinil-li tak vlastník sám. Žalovaný nenamítal, že pojistná požární smlouva, kterou on uzavřel, přesahuje meze § 513 obč. zák., a jest proto míti za to, že uzavřel-li požární Tento názor vyslovil a odůvodnil již bývalý nejvyšší soud vídeňský pojistnou smlouvu, plnil tím svou povinnost plynoucí z poživacího práva.

v rozhodnutí č. 3946 Sb. Gl. U. (srv. také Klang I, str. 406 č. 5, a Rouček-Sedláček: Komentář k Čs. obč. zák. II, str. 895). Pojištění jest tu sice jak k prospěchu vlastníka, tak i k prospěchu poživatele, ale z toho ještě neplyne, že požární náhrada patří vždy poživateli jako pojistníkovi a nikoli vlastníku nemovitosti. Neboť z §§ 514 a 515 obč. zák. vychází najevo, že k obstarání staveb, které se buď stářím budovy nebo nějakou náhodou staly nutnými, jest především povinen vlastník budovy na oznámení poživatelovo (srv. rozh. č. 10766 Sb. n. s.). Teprve nemůže-li nebo nechce-li se vlastník k tomu odhodlati, je poživatel oprávněn tak učiniti a uplatniti ostatní z toho mu plynoucí nároky uvedené v § 515 obč. zák. Bylo-li pojistnou smlouvou ujednáno, že podle § 35 všeobecných pojišťovacích podmínek jsou náhrady škody při pojištění zásadně určeny k znovuzřízení vyhořelé pojištěné budovy, plyne z toho, že účelem smlouvy jest zajistiti náhradu za stavební náklady tomu, kdo (buď vlastník anebo poživatel) stavbu provedl. Má tedy vlastník nemovitosti zásadně nárok na pojistnou hodnotu určenou k znovuzřízení zhořelé budovy (srv. i rozh. býv. nejv. soudu víd. č. 11580 Sb. Gl. U.). V souzeném případě žalobkyně ovšem stavbu dosud neprovedla, ale tvrdila, že ji nemůže provésti proto, že nemá dostatek prostředků, dokud jí totiž požární náhrada nebude žalovaným vydána. Jest tedy ochotna stavbu sama provésti. Žalovaný ani netvrdil, že on sám stavbu provede, jestliže se žalobkyně k obstarání stavby nemůže odhodlati. Nechce-li jí požární náhradu vydati, znemožňuje jí sám stavbu provésti a nelze proto míti za to, že ona sama nechce nebo nemůže ve smyslu § 515 obč. zák. stavbu obstarati. Musí proto žalovaný napřed vydati jí požární náhradu, aby jí tak umožnil stavbu provésti. Tím nevznikne žalovanému žádná újma na jeho poživacím právu, poněvadž by se mohl za předpokladů druhé věty § 1052 obč. zák. dostatečně zajistiti. Že by tyto předpoklady byly splněny, žalovaný však ani netvrdil.

Čís. 15772.

Pokud nemá zaměstnanec pojišťovny nutkavý zájem na určení, že jeho služební poměr je definitivní a že výpověď mu daná je neplatná.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1937, Rv I 687/36.)

Žalobkyně se domáhá určení, že její služební poměr u žalované pojišťovny jest definitivní a že výpověď, daná jí dne 13. února 1934, je neplatná a uvádí k odůvodnění žaloby, že nastoupila u žalované dne 17. července 1929 jako kancelářská úřednice. Platí pro ni služební řád pro zaměstnance pojišťoven v ČSR. sjednaný od 1. ledna 1921 mezi žalovanou a Ústředním svazem zaměstnanců pojišťoven v ČSR. se sídlem v Praze, jehož je žalobkyně členkou. § 2, odst. 1, služebního řádu rozzeznává zaměstnance provisorní a definitivní. Podle odst. 2 téhož paragrafu ve znění dohody ze dne 24. října 1930 činí provisorium v případě žalobkyně dva roky. Podle téhož paragrafu při uplynutí provisoria roz-